

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 2.50.

Pentru România 15 lei pe an.

INSERTIUNILE:

să socotesc după tarife, cu prețurile cele mai moderate.

Abonamentele și inserțiunile să plătesc totdeauna înainte.

Tipografiile românești.

(Urmare și fine.)

Despre tipografia din Orăștie, de când s'a tipărit în ea cărți românești mai întâi în limba română, am arătat înainte, când am citat prefața gramaticii românești de Radu Tempea.

In România.

La anul 1634 a adus Matei Basarab, un călugăr cu numele Meletie, tipograf din Macedonia pe care l'a rânduit Egumen la mănăstirea Govora, unde a și ridicat în scurt timp o tipografie. Matei Basarabu, Șerban Cantacuzen și Constantin au lucrat toți trei pentru literatura și cultura românească. Sub era fanarioților (a grecilor) a decăzut și literatura și tipografiile.

Așa să pare că la anul 1652, Mateiu Vodă și cu Metropolitul Ștefan au adus tipografia dela Govora la Tîrgoviște, unde pe acel timp era Metropolie și unde tipografia a stat până la anul 1716. — Aci s'a tipărit Pravila la anul 1652.

În București, tipografia cea dintâiu, după Engel, s'ar fi înființat de Șerban Cantacuzenul, dar' e probabil că s'a făcut de Duca Vodă.

Să mai amintește de tipografia școalei Văcăreștilor și de o tipografie dela Cismeaua lui Mavrogenie.

Revenind iarăși la tipografiile noastre din Ardeal, de care am amintit, nu încape îndoială și nici nu prseupunem că acelea ar fi fost românești, afară de cea din Blaj. Și dacă le numim românești o facem numai din motiv că s'au tipărit în ele cărți românești, precum s'au tipărit cărți grecești, sârbești, ungurești și nemțești.

Lucrul să explică așa, că noii reformatori ai religiei catholice, protestanții și calvinii, să sileau din toate puterile să tragă și pe români la credința cea nouă a lor, spunând că fiecare nație are să priceapă bine în limba sa evanghelia și învățăturile pentru creșterea cinstei lui Dumnezeu și să se curețe de închinăciunile idolești și cele împotriva lui Dumnezeu. Numai cât tot ei, cei cari doreau acest bine românilor, ziceau despre preoții români că-'s orbi, și păstori orbi fiind povățuesc pe sine și poporul spre peire. Orbi au și fost preoții noștri însă nu pentru legea noastră ci pentru a lor, pe care nimenea dintre români n'au primit-o, — spre lauda lor și spre mărirea lui Dumnezeu, care i-a întărit în credința străbună până azi.

Tipografiile românești cu adevărat scop bun de a lumina poporul nostru avem numai dela desrobirea poporului de iobăgie.

Marele nostru Archiepiscop și Metropolit Andreiu Baron de Șaguna, pe spesele proprii a înființat tipografia »Arhidiecezană« în Sibiu la 1850, a urmat altă tipografie românească înființată de actualul Metropolit Ioan Mețianu, pe spesele sale, pe care a dăruit-o diecesei Aradului; s'a înființat tipografia din Caransebeș, Brașov, Gherla, Orăștie, Bistrița, etc. etc.

Azi, după-ce s'au și înmulțit trebuințele de tot felul, avem destule tipografii adevărat românești: în cari să tipăresc foile noastre și toate de ce avem trebuință în viața culturală, așa că n'avem lipsă de a mai tipări și lucra în alte tipografii străine.

Putem fi mândri pe terenul industriei naționale a tipografiilor românești de azi, pentru-că dispunem de un însemnat număr de sodali români eșii din tipografiile acestea.

A le sprijini pe ale noastre este datoria tuturor oamenilor luminați.

Sărăcia este unica sarcină, care devine cu atât mai grea, cu cât o suportă mulți.

J. Paul.



Tot la chestiunea economică și a introducerilor tovărășiilor sătești.

În numerii penultimi din anul trecut al prețuitului organ »Bunul Econom« precum și în Nr. 5 al »Tovărășiei« a. c. s'au scris mult despre lucrarea mai rațională a pământului, că prin o astfel de lucrare, proprietarii cu timpul să ajungă la o stare mai bună materială.

După o îndelungată experiență ce mi-am putut câștiga pe terenul economic, ocupându-mă și probând în tot chipul, cum s'ar putea ajunge la un rezultat mai favorabil, prin lucrarea mai rațională a pământului amăsurat referințelor și împrejurărilor în cari trăim, am putut constata:

1. Ca cineva să poată purta și conduce o economie rațională, de sine înțeles trebuie să aibe o moșioară fie cât de mică, să cere să aibe și vitele de tras precum și uneltele necesare pentru lucrarea economiei.

Numai așa poate un econom dispune peste moșioara sa, dacă toate acestea le are, nefiind silit a alerga de mulțori chiar și cu banul în mână, îmbiind și pe unul și pe altul ca să vină să-i are cutare pământ. Să aibă toate uneltele de lipsă la economie.

2. Ce fel de unelte să cer pentru a putea explota și lucra mai bine pământul?

Nu e de ajuns a sta tot pe lângă sistemul plugului și greblei de lemn, erezite dela părinții nostri. Nu că doară acelea la timpul său, nu ar fi făcut tot acelea servitii și ar fi supliniit tot acel evantagiu, care le îndeplinesc astăzi plugurile de sistem mai perfect numite Sack sau Uhlm și grapele de fer pentru grăpat și scormonitul fânațelor.

Cu totul alta a fost cauza! Pe timpul acela nu a fost pământul împărțit în atâția oameni ca astăzi, și nici nu explota oamenii toate colțurile spre a produce roade, ba o parte de hotar o lăsau pentru ogor și amăsurat trebuințelor lor, își creșteau vite de tot soiul. De altă parte nu le-au fost cunoscute uneltele economice de astăzi, și așa, în lipsa lor, își îndeplineu lucrul și cu plugul de lemn.

Oamenii nu erau așa pretensivi ca astăzi, să îndestuleau și cu mai puțin, nici lucrul nu era așa cunoscut, pre-

cum astăzi la cei mai mulți țărani. Mulți nu socotesc că au muncit un an întreg, și din rodul ostănelor lor, de multe ori nuși pot acoperi lipsele ce să cer pentru casnici și familia lor, apoi ce-i mai rămâne de a mai plăti și da-tele cele multe ce să recer.

Am amintit că economul trebuie să aibe vite bune pentru ca să-și lucre bine pământul.

De o avea vite de rasă bună și nutremântul de lipsă pentru a le crește și ținea! Unii zic: că vite bune numai ținându-le în grajd și nutrindu-le cu soiuri bune de nutrețuri măestrite poate avea cineva. Foarte bine!

Numai e întrebarea, că oare un econom cu o moșioară mai mică, este el în stare de a produce atâta trifoiu, lucernă sau fân, încât să-și țină vitele cu vară cu iarnă, tot în grajd. Eu zic că nu! Pentru-că spre a putea avea atâta nutreț cât să recere, o pate bunicică din moșioara sa trebuie să o samene cu nutrețuri artificiale, din ceea ce ar rezulta, ca pentru sine și familia sa puțin pământ îi mai rămâne a-l cultiva cu bucate.

Fiind mai în timpul din urmă introdusă și comășările, puține comune să pot bucura de a avea și pășune bună pentru vite. Totuși unde soartea le-au favorizat cu pășune apoi vitele cele mai bune, să pot crește umblând la câmp, având în apropiere și apă, și unde și aerul le prisosește cu mult mai bine ca în grajd, unde sunt ferite și de moles-tarea insectelor și de durerea de unghii.

Precum pentru creșterea vitelor să recer unele reguli, tot astfel și pentru lucrarea pământului!

Obvine și împrejurarea aceea, că lucrând și explotând pământul în tot anul, pe lângă toate că l-ai gunoit în de ajuns, de la un timp, deși l-ai sămănat, schimbând mai un soi mai altul de sămânță în el, nu va mai produce aproape nimic rod ci numai burueni.

În acel caz nu rămâne alta, decât să-l lase de ogor și cosându-l la timpul său va face vre-o 3 cară de fân. Ogorându-l la timp potrivit va produce îndoit rod, de cum a produs până aci.

Nu fără temeii în vremea mai de mult, înaintașii noștri

făceau ogor, bine știm că vor face numai un lucru și vor lua rod în doi, și pe lângă aceea vor stârpi și buruenile.

Pentru un agru pe care nu-l poate prevedea îndeajuns cu gunoi, apoi cea mai potrivită sămânță pentru el ar fi mazăroiul, una pentru-că mazăroiul frăjește pământul, topește buruenile și sămânându-l după ce l-ai arat bine cu grâu, va produce boambele cele mai pline și sănătoasă. Nu tot așa e grâul după trifoiu, deși oamenii s'au ebicinuit a-l sămăna pentru a-și gunoi agrul. Va fi nalt în paiu, dar' boamba nu e așa sătulă ca după mazăroi, și din aceea cauză că tritoiul nu frăzăște așa pământul.

Din cele înșirate până acuma, să poate concluda că economul trebuie să aibe vite bune și de soi ales, prin ce și-ar putea îmbunătăți starea sa materială de o parte, iară de alta, va putea purta o economie mai rațional, având uneltele necesare toate câte să recer precum și vite bune dezvoltate și bune pentru jug.

Acuma să revin și la chestiunea ce tractează despre introducerea de tovărășii sătești.

E lesne a da sfaturi acelora, cari sunt în stare și capaci, având mijloacele de lipsă pentru înființarea de tovărășii. Altmintrenea stă însă lucrul cu economii, cari nu dispun de nici o putere.

Nu lipsa de tovărășii sau de însoțiri e cauza de țărănul nu poate înainta și ajunge la o stare materială mai bună, ci lipsa de pământ, nu are unde munci, din care cauză cei mai mulți țărani iau bățul pribejie și pleacă în lumea largă.

Aicea ar fi locul, dacă cineva ar veni cu informațiuni și ar putea da sfatul, că cum să ajungă țăranii la pământ, de unde și pe ce cale? După părerea mea băncile ar fi chemate și datoare de acum a sări întru ajutorarea țărănului.

Nu după procederea de până acuma și-au ajuns ținta de a sări țărănului întru ajutoriu, adică: de a-i da bani împrumut. Li alină și acesta încâtva, năcazul, prin împrumutul acordat, dară numai pe un timp oare care, căci la urmă tot trebuie să-l replătească, și dacă nu de voe, de silă. Ar fi de dorit pe viitoriu că nici una dintre bănci să nu rămână de a nu-și investi capitalul și în imobile. — Nu înțeleg eu

aceasta, că adevărat: să nu să mai dee bani împrumut, ci cu totul alta. Institutul sau băncile să fie mai precaute când să vând moșii fie prin licitație fie din mână liberă, să fie cu ochii de Argus! Pentru-că valoarea pământului crește din an în an, și a cumpăra pământ, este cel mai cuminte lucru.

Cumpărându-l să-l parceleze numai decât sub anumite condițiuni între țărani, precum și până acuma s'au făcut pe unele locuri. — Aici au loc tovărășiile și pot folosi.

Să zice că tovarășiile au lipsă de statute. Prin cuvântul statute, presupun că fie cine știe ce înșămnează! Deci nu este evangelia, precum le numește scriitorul foaei »Tovărășia.«*) Statutele sunt de așa compusă că împart și dau și bani împrumut, până când evangelia tractează despre alte reguli, cari țântesc și au de scop îndreptarea vieții morale creștinești! Exemplu: că cei ce făceau negoț, i-au fost alungat cu biciul.

Prin urmare, cu totul altceva înșămnează cuvântul Evangelia, și nu e bine a să demiteb cineva de a o compara cu lucruri lumești.

Dar' în fine, aprobate statutele de forul competent, tovarășia își începe funcționarea. Fac cum pot procurându-și uneltele economice, să zicem un plug sistem Sack sau Uhlm, mașină de sămănat cucuruz sau grâu.

Vine timpul lucrului, toți doresc să lucre la timp. Ce vor face? Cu uneltele procurate nu vor putea lucra toți de odată; de vor pune rând, care când îi vine rândul primește mașina de sămănat grâu.

Presupunem că cei întovărășiți din moșioara lor are să samene fie care 5 pogoane. Celui dintâiu îi succede, are timp bun, celui de al doilea i-să întâmplă să vină o vreme slabă și ține mai multe zile, ba săptămâni cum s'au întâmplat în anii trecuți.

Ce fac acuma cei-ce nu au sămănat întârziindu-se vremea? Nu mai stau după mașină, ci samănă și tăvălește care cum poate.

Urmarea poate fi, precum ai lucrat așa poți aștepta și rodul. Prin urmare la ce rezultat au ajuns cei întovărășiți?

*) Le-a asămănat numai cu »Evangelia«. (Nota redacției).

Acestea zicem s'au întâmplat în o comună situată pe șes. Ce rost poate avea o tovărășie unde hotaru e pe deal? Pe astfel de locuri nici odată nu să vor putea și nici nu să cugetă cineva de a le sămăna cu mașina, de o parte fiind prea scumpă iară de alta grea de purtat. În aceste cazuri deci, tovărășiile n'au nici un rost. Nu dubitez însă ca ele să nu fie de mare folos pentru economii, la lăptării, albinării și la asigurarea vitelor, din contră, să vor perfecționa și cu timpul vor putea să-și îmbunătățască și starea materială.

Firește, atunci ar fi mai bine, dacă fiecare econom cu stare mai bună, și-ar procura singur toate uneltele trebuincioasă pentru economie, și după-ce va dispune și de vite bune, poate introduce pe moșia sa o economie adevărat rațională, cetind regulat foile noastre economice cu povețele lor bune și folositoare.

Binținț, la 10 Februarie 1907.

Ioan Botean,
preot și econom.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Despre paza sănătății vitelor de casă.

(Urmare).

2. Insemnătatea aerului la susținerea sănătății vitelor.

Ori cine știe din experiență, că animalele chiar așa nu pot trăi fără aer, precum nu putem trăi nici noi oamenii. Aerul după cercetările făcute de învățați, constă din două părți: din nitrogen cam patru părți și cam a cincea parte oxigen. Acest din urmă, oxigenul e partea principală din aer, fără de care ori și ce viață chiar așa să nimicește stângeprecum să stânge focul sau lumina fără aer.

Pentru o vietate aerul acela e mai priincios, care conține numai oxigen și nitrogen; dacă conține și altfel de materii, ca d. e. aburii, să nu fie materii de acelea, cari sunt periculoasă respirării și dezvoltării vitelor. Aerul din natură de regulă e priincios și curat, tot asemenea și aerul din grajdurile curățite și aerizate, adeseori să întâmplă însă, că aerul să strică prin evaporarea materiilor stricate și puturoasă, precum sunt excrementele și urina vitelor. Pot

fi și în aer niște microbi foarte mici, cari să pun pe nutrețul vitelor și apoi prin nări și gură ajung și în stomach. Microbii aceștia să nasc acolo, unde sunt vite atacate cu morhuri lipicioase sau chiar mortăcini și apoi prin atingere să infectează și să bolnăvesc și vitele sănătoase.

Aerul prea uscat sau prea umed tot asemenea poate primejdi vitele, precum și cel prea cald și prea rece. Chiar și mișcarea aerului poate aduce unele stricăciuni, căci dacă stagnează nu să aerizează, iar dacă în formă de vânturi ori vijelii și furtuni să mișcă din samă afară răcește tare corpul și vitele ni-să răcesc.

Așa dară, aerul, ca elementul cel mai important și inevitabil poate produce sănătate, morhuri sau chiar și moarte atât la oameni cât și la animale — precum e bun și curat sau rău și nesănătos.

Avem datorința deci în deosebi noi economii să îngrijim ca atât noi, cât și vitele noastre să aibă totdeauna aer curat cu atât mai vârtos, că natura ni-l îmbie gratis, și numai de aceea trebuie să grijim, că dacă să strică să-l curățim și prenoim și cu voia să nu-l stricăm.

Acel om strică aerul voluntar, care nu să grijeste ca să-și aerizeze locuința și grajdul la timpul său, care suferă paiangini și alte necurătenii în grajd, care nu-și grijeste vitele, care nu-și ține instrumentele economice în curățenie și ordine, cel care suferă lângă vitele cele sănătoasă vite atacate de morhuri lipicioase; acela, care ține mortăciuni lângă grajd și nu le îngroapă în locuri ferite. Greșește și acela care nu să îngrijeste, ca grajdul să îi fie destul de călduros și scutit de umezeală; tot asemenea și acela care lasă să sufle vântul prin crepăturile ferestriilo sau a ușilor, căci curentul iscat poate aduce morhuri; mare greșală e să-ți lași caii asudați în frig, necoperiți. Cu precauțiuni simple și eftine putem susține aerul totdeauna curat, pe cel rău îl putem prenoi și prin acesta putem evita unele pagube.

Economul vrednic are în vedere schimbarea timpului nu numai la arat, sămănat și secerat, ci să uită și la aceea, că schimbările prea mari, pot pricinui morhuri și vitelor. Nu-i consult deci a ținea vitele în grajduri prea reci nici

a scoate vitele din căldură prea mare deadreptul în răceală prea mare. De aceea trebuie să grijim, ca aerul din grajd să fie moderat, nici prea cald, nici prea rece, ca astfel diferența între aerul din lăuntru și cel din afară să nu fie prea mare.

Lumină îndestulitoare încă e neapărat trebuincioasă la susținerea sănătății vitelor. Știm din experiență, că robul din temnițele întunecoasă e palid și nefățat. Tot așa să întâmplă și cu animalele lipsite de lumină, căci acestea și din lipsa luminei nu să îngrășe. Dar' tot din experiență știm și aceea că precum nouă nu ne convine a sta cu ochii deadreptul la razele soarelui, tot așa strică lumina prea mare și prea intensă și vitelor. Deci și de acest exces să ne ferim vitele. Și aceea o știm, că nouă ne mai place a odihni la întunec, și pentru vite e deci priincios ca în timpul odihnei grajdul să fie întunecos.

În general grajdul întunecos e priincios pentru vitele ce voim a-le îngrășa, căci acestea cu atât să îngrășe mai bine, cu cât trăiesc mai la întunec.

Roua, bruma, zăpada încă au influință asupra vitelor. E recomandabil, ca vitele crescute în grajd întru cât numai e cu puțință să nu le mănăm la pășune prin rouă și brumă, căci de iarba rourată și brumată vor căpăta durere de stomach și li-să hibălesc unghiile. Căi încă să nu-i mănăm prin zăpezi și ghețui mari, căci le dejeră nodeele.

Contra dejărilor e bine ca nainte de plecare să le ungem nodeele cu ceva unsoare, iar la reîntoarcere să le frecăm cu paie și iarăși să le ungem. (Va urma).

Albinăria (apicultura).

Îngrijirile ce putem da albinelor bolnave de diarie.

Albinele bolnăvite mai în apropierea primăverei, să pot însănătoșa astfel: Într'o zi senină și fără vânt, ducem stupul cu albinele bolnave unde încălzește soarele mai bine, (dacă acel stup să află în stupină închisă, sau este pus în loc dosnic), de mai este și zăpadă, sau pământul umed, așternem pae în față și împrejurul lui, îl deschidem.

aşa ca soarele să bată cât mai bine în el, curăţim toate albinele moarte, rărim fagurii puţin ca să pătrundă căldura printre toţi, ear' albinele le stropim cu miere subţiată cu apă în care am pus şi puţin ardei (piparcă) pisat; stropirea să face cu pulverizatorul sau cu o perie. Mierea mai întâiu trebuie fiartă cu apa şi ardeiul, ear' în timpul stopirii să fie cât să poate de călduţă, dar' nu prea mult, ca să ardă albinele.

Stropirea albinelor să nu să facă când în apropiere sunt şi alţi stupi ale căror albine sboară, căci în acel caz stupul cu albinele stropite ar fi pierdut prin jaful albinelor vecine sănătoase; de aceea stupilor vecini, de vor fi, să li-să închidă urdinişele mai înainte de a fi pornit albinele să iasă.

Albinele bolnave stropite şi încălzite de soare şi de mierea ce o iau unele de pe altele sboară afară şi să deşartă de tot ce au rău în stomac; le vom îngriji aşa 3—4 zile chiar cu întreruperi de nu vor fi zilele următoare frumoase; după aceea luăm un alt stup gol, pe care l'am ținut în casă 24 ore ca să-l pătrundă căldura, îl prepărăm ca pentru pus un roi în el (il trecăm cu saramură, melisă, isop, salvie oficinale, sau cu ori-ce plantă mirositoare cum: ismă, cimbru, busuioc etc.) îl punem în locul stupului cu albinele bolnave, aşezăm în el 4 sau 5 faguri curaţi cu miere operculată luaţi din-deposit sau dela alţi stupi de acelaş sistem, şi care au de prisos, care să fie fost ţinuţi în camera caldă caşi stupul gol, astfel ca mierea să fie caldă puţin ca să nu aducă răceală în stup.

Fiind totul gata, să ia câte un fagure cu albine din stupul unde să află şi să scutură foarte încet cu o pană, în noul stup, şi aşa să face cu toate albinele, ne punând în noul stup nici un fagure din cei pe care au stat albinele bolnave, de cât cel care ar avea ouă sau larve de s'ar întâmpla dar' şi acela trebuie curăţit de toate murdăriile şi tăiat tot ce este fără pui. — Această operaţie să va face în timpul zilei când este mai cald, ca albinele să aibă timp să se aranjeze bine până sara, să va avea grijă ca îndată ce să răcoreşte, stupul să se închidă, să i-să pună perina, sau hârtii de asupra blanşetelor de pe rame, şi în prima

sară să se pună în camera caldă ca să nu piară albinele care încă nu s'ar fi aranjat.

Ne având un alt stup gol să vor da albinele bolnave afară cu fagurii lor, și stupul curățit bine de murdăriile ce ar avea să va afuma cu pucioasă, să va freca cu saramură și plante mirositoare și apoi să vor pune fagurii noi pe care să vor scutura albinele. — Schimbarea stupului și a fagurilor eate de prima necesitate, căci numai atunci putem fi siguri de o lucrare desăvârșită, căci fără folos ar fi golirea stomacurilor albinelor, dacă ele au să locuiască în stupul, și pe fagurii plini de murdării.

Cam plicticoasă cred că s'o părea cui va o asemenea îngrijire, însă eu dintre multele feluri de încercări nu am găsit alta mai bună, și de s'o părea cam grea, datori suntem noi crescătorii de albine, să lucrăm cu toată dragostea și în astfel de împrejurări neplăcute, ca să însănătoșim albinele bolnave, și care ar fi cu singuranță pierdute neîngrijindule; știut fiind, că cei-ce au introdus apicultura rațională au voit să înlătore cu desăvârșire marile barbarii ce să petreceau cu omorul albinelor când le lua avutul; și poate avea mai multă miere, și curat naturală din flori.

Astfel că trebuie să lucrăm cu toată priceperea ca să scăpăm dela moarte pe albinele bolnave, să ne ferim a nu omorâ nici una de ar fi cu puțință, a-le da toate îngrijirile, și a-le înlesni toate lucrările posibile, căci atunci vom fi pe deplin mulțumiți de marea lor hărnicie!

Ilie Dumitrana,

*Apicultorul celei mai mari stupării raționale
din Oltenia-România, Malu-mare Dolj.*

Știri de tot felul.

† **Iacob Lahovary**, ministrul de externe al României, a reposat la Paris, unde fusese operat. A trăit 61 ani. A fost ministru de războiu în mai multe rânduri. A luat parte la războiul pentru neatârnaire din 1877—78. Rămășițele pământești au fost duse în țară și înmormântate cu onorurile cuvenite. Odihnească în pace și fie-i memoria binecuvântată.

Bal mascat împreună cu tombolă aranjază tine-
rimea română din Hațeg, Sâmbătă în 16 Martie st. n. 1907
în sala hotelului »Mielul de aur«. Venitul curat este des-
tinat pentru biblioteca despărțământului »Asociațiunei«.
Începutul la oarele 8 seara.

Cine sapă groapa altuia. În Săcel un lucrător cu
numele Worafca a voit în una din nopțile trecute să toace
în cap pe un om, cu care ținea mânie. El îl așteptă pe
uliță, dar' în frigul cel mare amorți, și a fost găsit pe ju-
mătate înghețat.

Convenire socială împreună cu cântări și joc
aranjază »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« Dum., la
3 Martie st. n. 1907 în »Unicum«. O parte a eventualu-
lui venit curat este destinat gimn. din Brad. Începutul la
8 ore seara.

Emigrarea în săptămâna trecută. Săptămâna
trecută au emigrat din Ungaria la America 3393 persoane
și anume: 718 Maghiari, 1659 Slovaci, 338 Germani, 454
Croați și 224 Români.

Dunărea înghețată. În urma marelui ger, ce ține
de mult pe la Belgrad (Sârbia) a înghețat Dunărea, așa că
trec pe gheață oameni și care. Înghețarea Dunării pe la
Belgrad, fiind lată să întâmplă foarte rar.

În Apoldul-mio s'a spânzurat locuitorul de acolo
Niculae Gurea, un moșneag de 77 de ani. El era văduv și
fără familie.

O nefericire pe ghița Dunării. Din Sofia vine
știrea că lângă satul bulgar Zimnicea, care zace la malul
Dunării, s'a întâmplat o mare nenorocire. O comisiune care
consta din juzii Andreff și Alexeff, apoi încă din advocații
Mircseff și Iakoff, au voit să treacă Dunărea înghețată cu
piciorul. Dar' rupându-se ghița, toți patru au dispărut sub
ghiță. Cadavrele încă nu s'au găsit.

O mîle vagoane furate. În Rusia s'a întâmplat și
minunea asta. Pe vremea războiului ruso-japonez s'au furat
1500 vagoane împreună cu marfa din ele. Valoarea vagoa-
nelor furate face 7 milioane de ruble.

Concert urmat de dans arangiază inteligența română din Alba-Iulia și corul reunitiei de lectură și cântări a economilor și meseriașilor, Joi în 7 Martie n. c., cu concursul dlui Octavian Murășan și al muzicei militare a reg. 31 de inf. în sala cea mare a »Redutei orășenenești (din promenadă). Inceputul la 8 ore seara.

Naufragiul vaporului »Imperatrix«. Să vestește din Triest, că vaporul de persoane a companiei austriace Llyod »Imperatrix,« a plecat în ziua de 19 Februarie din Triest pentru a merge la Bombay. În dreptul insulei Creta a ajuns pe nisip și s'a scufundat. Vasul »Imperatrix« avea pe bord 120 oameni din echipagiu și 20 pasageri.

Omor la joc. În Ocna-Dejului, la o petrecere cu joc, ținută Duminică sara, s'a iscat bătae între teciori. Unul, Horvat a smucit baioneta dela soldatul în concediu Mihaiu Cezan și i-a împlântat-o în piept. Cezan a murit îndată, iar' Horvát a fost prins.

Groaznică nefericire pe mare. Vaporul »Berlin« s'a înămolit în năsip aproape de țărmurul olandez. Viforul uriaș a făcut imposibilă ori-ce încercare de a da ajutor pasagerilor de pe vapor. Aproape toți călătorii, vre-o 160 persoane, s'au înecat. Furtuna a aruncat la țărm 30 cadavre. Între pasagerii pieriți în valuri să aflau și 40 membri ai unei trupe renumite de operă germană. Toți acești artiști s'au prăpădit.

Natura face servicii uriașe omenimei, întru cât ne servește de toate mijloacele de lipsă în potriua atitor morburi. Cel mai bun mijloc dat din partea apelor din mare este uleiul de pește, carele are scăderea de a avea un gust neplăcut. „*Emulziunea lui Scott*“ îl dă însă într'o formă atât de plăcută și ușor de mistuit de e ca și smântâna. Înșușirile uleiului de pește le are Emulziunea lui Scott, într'o formă cu mult mai puternică. Nici într'o casă n'ar trebui să lipsească »Emulziunea lui Scott« care se află în toate farmaciile.

Adevărat, mare bucurie e a ceti miile de scrisori pline de mulțămiri ce în continuu sosesc dela acei morboși și suferinzi, cari cu ajutorul crucei duple magnetice au devenit pe deplin sănătoși.

Dl *Hengler Toma* din Rudolfsnad comitatul Torontal, scrie următoarele: prea stimate dle Müller! Budapesta V. Vadász-utca 42/G. Deoarece aparatul domniei tale R. B. nr. 86967 adecă crucea dublă magnetică pe cumnatul meu de boalele și suferințele ce leau avut l'a mântuit, vă rog trimiteți-mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă magnetică.

Domnul Krug Ioan din Apatin, asemenea roagă pe dnul Müller a-i trimite asemenea cruce magnetică pentru nevastă-sa, deoarece ce s'a convins, că numai crucea magnetică o va putea scăpa de dureri, precum a scăpat de boale pe bunica lui. Un aparat costă 6 coroane.

B I B L I O G R A F I E.

Din editura librăriei Ciurcu, Brașov a apărut: »*Gramatica Germană teoretică-practică*« pentru uzul școalelor medii de Dr. Ioan Bunea, profesor. Prețul 3 cor. 60 bani.

*

»*Colecțiune de cântece*«, pentru școalele populare, culese și aranjate de N. Stoicovici, partea III. Prețul 1 cor. 20 bani. Ambele cărți sunt bine întocmite și foarte potrivite pentru tinerimea școlară.

*

A apărut nr. 2 anul I. din »*Revista Teologică*« organ pentru știința și vieța bisericească, cu următorul cuprins: Anul bisericesc în dezvoltarea sa istorică, Gr. Pletosu. — Religiunea primordială și originea religiunii, Dr. Nicolae Bălan. — Apostolia, Dr. G. Ciuhandu. — Pastoralele mitropolitului Șaguna, Gh. Tulbure. — Predică la Duminica Vameșului și a Fariseului (Despre trufie), I. Teculescu. — Diverse, Dr. G. Ciuhandu. — Informațiuni: Congresul bisericii sârbești din Ungaria. — O nouă sectă religioasă. Capela română diu Viena. — Convocarea soborului rusesc. — Asociațiunea clerului bucovinean. — O conferență. —

Mișcarea studențimei creștine, db. și N. B. — Mișcarea literară: Omiletica sau studiul oratoriei bisericești de preotul D. Voniga, A. C. — Referințele bisericești ale Ardealului, de Dr. Teutsch, Ioan Baptist Bouiu. — Biserica, lui Bob în Cluj, de Dr. E. Dăian, N. B. — Lupta Sârbilor cu unirea Românilor din eparhia Orăzii-mari, documente publicate de Radoslav M. Gruici, S. Dragomir. — Tipicul cultului religios, Cantor. — Răspuns, Dr. Nicolae Bălan. — Apare odată pe lună, redactată de un comitet, în Sibiu. Abonamentul pe an 6 cor. pe jumătate an 3 cor.

Posta Administrației.

Onor. Direcțiuni »*Porumbăcșana*« Porumbacul-inf. — Am primit cu mulțumită cele 10 abonamente și le vom expeda conform epistolei. — Dacă ar urma și alte bănci acestui frumos exemplu, am fi în stare de a face îmbunătățiri esențiale revistei noastre pe terenul economic-cultural.

Dlui *N. H.* inv. în *P.* în numărul viitor.

Redactor responsabil: **GEORGE SUCIU.**

Nr. 19—1907 of. p.

Publicațiune.

Pentru edificarea bisericii gr.-ort. din Petreni, proto-presbiteratul Orăștiei, să excrie licitațiune minuendă pe ziua de Duminecă în 25 Febr. st. v. (10 Martie st. n.) 1907 la 11 oare a. m. care să va ținea în edificiul școlai.

Planul și preliminarul aprobat de Prea Venerabilul Conzistor Archidieceșan cu Nr. 1045 Epit. din 3/16 Febr. 1907 și condițiunile să pot vedea la oficiul parochial.

Petreni, 10 Februarie 1907.

Dionisiu Bobeiu,
capelan.

Ioan Cristoi,
epitrop.

Nr. 137\1907. vidi: *Vasile Domșa* m. p., *protopres.*

Inserțiuni și reclame cu prețuri moderate să primesc la administrația revistei „Bunul Econom” în Orăștie.

Ce-i mai absurd și mai de condamnat,

ca a să simți cineva bolnav fără să folosească nimica atunci când cea mai mică muncă îi pare obositoare și când cineva își pierde tot cumpătul. In cazul acesta Emulziunea lui Scott, — preparată din oleiu fin de pește cu var și cu natron-hipophosphit, — e unul din cele mai bune și mai sigure mijloace a întări și a înviora trupul și sistemul nervos. Emulziunea lui Scott, care în părțile constitutive e compus numai din cele mai bune calități, e un mijloc de nutriție neprețuit și produce repede voce și putere de viață.



Semnul de garanță pentru veritabila Emulziune a lui Scott e pescarul cu o știucă pe spate. Cu provocare la această foaie și trimițând înainte 75 fil. în marce postale să trimit franco sticle de probă dela: **Dr. BUDAI EMIL**, „Stadtapotheke“ BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34.50.

Prețul sticlei originale 2 cor. 50 fil.

594) Să capătă în toate farmaciile. 18-28



TUSEA!

(597) Cine nu vrea s'o ia în samă păcătuiește contra sănătății proprii! 15-24

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“, sunt încercate și recomandate de toți medicii ca mijloc contra tusei, răgușelei, catarhului, flegmei și a catarhului cronic de grumazi.

5120 atestate dovedesc împlinirea celor promise.

Pachetul de 20 și 40 bani să capătă la farmacia:

JOSEF GRAFFIUS

ORĂȘTIE (Szászváros).



Să caută o femeie văduvă până la vârsta de 40—42 ani, pentru a conduce o cârciumă și bolțiță de mărunțișuri, trafică și a supraveghea o economie potrivită. Condițiune, să fie din familie bună și să știe scrie și calcula. Mai de aproape la adm.

Un pachet de „Rattentod“ |moartea clotanilor|

(FELIX IMMISCH, Delitzsch)

e de-ajuns pentru de a cauza



moartea tuturor clotanilor.

Fără nici un pericol pentru alte animale...

(4)

scrie dl **Fr. Francois** din **Vronwepolder**.

3-9

Să capătă în pachete cu câte 70 fileri la farmacia

CORNEL DEMETER, Orăștie (Szászváros) lângă bisericile ev. ref.